

26.4.2023

Siirtokapasiteetin varmistamisen periaatteet

Hyväksytty hallituksen kokouksessa 26.4.2023. Hallitus hyväksyy nämä periaatteet joka toinen vuosi tai tarvittaessa. Nämä periaatteet koskevat kaikkia Fingrid -konsernin yhtiöitä, ellei asiayhteydestä muuta johdu.

Sisällysluettelo

1	Johdanto	1
2	Tavoitteet	1
3	Verkon kehittäminen	2
4	Investoinnit	3
5	Verkon kunnonhallinta.....	3
6	Maankäyttö ja ympäristö	4
7	Keskeiset hankintaperiaatteet.....	4
8	Valtuudet ja vastuut	5

1 Johdanto

Siirtokapasiteetin varmistaminen kattaa koko kantaverkon elinkaaren hallinnan. Ydinosaamista vaativista tehtävistä kuten pitkän aikavälin verkkosuunnittelusta, verkkohankkeiden ja kunnossapidon suunnittelusta, teknologiavalinnoista, kilpailuttamisesta, maankäytön ja ympäristöasioiden hallinnasta sekä rakennuttamisesta Fingrid vastaa itse. Verkon rakentamisen ja kunnossapidon Fingrid hankkii kilpailuttamalla alan osaavilta urakoitsijoilta ja muilta palvelutoimittajilta kustannustehokkaasti teknisten määrittelyjen perusteella.

Sähkömarkkinalaissa ja yhtiön verkkoluvassa määriteltujen velvoitteiden ja muun kantaverkkoyhtiötä koskevan lainsäädännön ja ohjeistuksen noudattaminen ovat yksi tässä dokumentissa kuvattujen periaatteiden olennaisista lähtökohdista. Periaatteita tarkennetaan osaprosesseille laadituilla politiikoilla ja muilla ohjeilla.

Sähkömarkkinalaissa määritellyn nimeämiskäytännön mukaisesti kantaverkko käsittää 400, 220 ja 110 kV voimajohtoja ja sähköasemia sekä tasasähköyhteyksiä naapurimaihin. Kantaverkko nimetään ennen kunkin valvontajakson alkua, mutta nimeämispäätöstä voidaan painavista syistä myös tarvittaessa tarkistaa verkon kehittyessä.

2 Tavoitteet

Kantaverkon elinkaaren pitkän aikavälin suunnittelulla ja siihen kytkeytyvällä investointiohjelmalla sekä kuntoperusteisella kunnonhallinnalla mahdollistetaan Suomen energia- ja ilmastostrategian toteuttamista, edistetään Suomen kilpailukykyä sähkön tuotannon ja energiaiintensiivisten teollisuusinvestointien osalta, ylläpidetään käyttövarmuutta, optimoidaan siirtokapasiteettia sekä edistetään sähkömarkkinoita. Lisäksi varmistetaan yhtiön kestävää taloudellista asemaa yhtiön kohtuullisen tuoton valvontamallin mukainen tuottopohja mukaan lukien.

26.4.2023

Keskeisinä tavoitteina on varmistaa

1. siirtokapasiteetin riittävyys asiakkaiden ja yhteiskunnan tarpeisiin,
2. toiminnan tehokkuus ja turvallisuus sekä
3. oikein mitoitettu laatu.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi Fingrid toimii vuorovaikutteisesti asiakkaiden, muiden kantaverkkotoimijoiden, viranomaisten, maanomistajien ja muiden yhteistyötahojen kanssa sekä varmistaa alan palvelujen saatavuutta. Yhtiö panostaa henkilöstön osaamiseen ja sähköjärjestelmän erityiskysymysten hallintaan. Fingrid kehittää toimintaa pitkäjänteisesti hyödyntämällä omaa ja alan muiden edelläkävijöiden osaamista sekä hoitaa kantaverkkoa hyvien omaisuudenhallinnan periaatteiden mukaisesti.

Fingrid ottaa vastuullisesti ja pitkäjänteisesti huomioon työturvallisuus-, ympäristö- ja maankäyttökysymykset kaikissa kantaverkon elinkaarenhallinnan vaiheissa. Sidosryhmien, yhtiön henkilöstön ja palvelutoimittajien yleistä turvallisuutta sekä ympäristöturvallisuutta edistetään aktiivisesti uusilla toimintatavoilla, koulutuksella ja ohjeistuksella sekä toiminnan valvonnalla. Fingrid huolehtii vastuullisuuden toteutumisesta koko hankintaketjun osalta.

3 Verkon kehittäminen

Fingrid analysoi toimintaympäristön muutoksia, hankkii tietoa kantaverkkoon liittyneiden asiakkaiden ja liittymistä suunnittelevien tahojen tarpeista ja suunnitelmista luottamuksellisella, suunnitelmallisella ja vuorovaikutuksellisella yhteistyöllä, arvioi sähkömarkkinoiden kehittämistavoitteita yhteistyössä eri markkinaosapuolien kanssa ja luo näiden pohjalta suunnittelussa tarvittavia ennusteita ja analyyskejä sekä esitykset investointipäätökseksi. Ylikansallisia ennusteita ja analyyskejä laaditaan tarvittavassa laajuudessa ja yhteistyössä muiden kantaverkkotoimijoiden kanssa.

Verkkoa kehitetään pitkällä aikavälillä teknistaloudellisesti optimoiden, mutta samalla tulevaisuuden toimintaedellytykset varmistaen. Olemassa olevan sähköverkon siirtokyky hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti. Fingrid laatii ja ylläpitää pitkän aikavälin verkkovisioita ja noin kymmenen vuoden päähän ulottuvaa kantaverkon ylikansallisten verkkosuunnitelmien kanssa koordinoitua kehittämissuunnitelmaa. Eurooppalaisten kantaverkkotoimijoiden yhteistyöjärjestö ENTSO-E:ssä ylläpidetään eurooppalaista verkkosuunnitelmaa ja siihen liittyvää Itämeren alueen verkkosuunnitelmaa, jotka perustuvat yhteiseurooppalaisiin skenaarioihin ja laskelmiin. Kokonaisuutta täydennetään pohjoismaisella verkkosuunnitelmalla, jossa tarkasteluja syvennetään pohjoismaisiin periaatteisiin pohjautuvien selvitysten avulla.

Fingrid mitoittaa 400 kV verkkoa pohjoismaisten ja eurooppalaisten mitoitusperiaatteiden mukaisesti ja muuta verkkoa kansallisten kriteerien pohjalta. Näihin periaatteisiin Fingrid on sitoutunut kantaverkkosopimuksissa. Erityisen haitallisten vikojen riskejä Fingrid voi omalla päätöksellään vähentää tavanomaista käytäntöä varmemmalla mitoituksella.

26.4.2023

Kantaverkon alueellista liitäntäkapasiteetin kehittämistä voidaan ohjata sähkömarkkina-lain määrittämän liittämismääräasetuksen asettamissa rajoissa. Fingridin asettamilla järjestelmäteknisillä vaatimuksilla ja liittymisehdoilla varmistetaan sähköjärjestelmän riittävä häiriöiden sietokyky.

Fingrid mittaa verkon kehittämisen onnistumista analysoimalla kapasiteetin riittävyyttä, asiakkaiden liityntätarpeiden täyttymistä, käyttövarmuutta, hankkeiden laatua ja kustannuksia sekä seuraamalla tavoitteiden toteutumista.

4 Investoinnit

Yhtiö ylläpitää ja toteuttaa kantaverkon pitkän aikavälin investointiohjelmaa, joka ottaa huomioon sähkömarkkinoilla tarvittavan siirtokapasiteetin lisäksi verkon ikääntymisestä sekä käyttövarmuuden ylläpitämisestä tulevat tarpeet. Investointilaskelmat perustuvat liiketaloudellisten tavoitteiden lisäksi kansantaloudelliseen hyötyyn. Investointien kannattavuuskriteerit on määritelty Yritystalouden periaatteissa.

Investointiohjelmassa yhdistetään ennakoivasti ja kokonaistaloudellisesti uuden kapasiteetin rakentamista, perusparannustarpeita ja vanhan purkamista. Hankekokonaisuuksien suunnittelussa pyritään kokonaiskannattavuuden ja kilpailutusedun varmistamiseen sekä kerrannaiskustannusten minimointiin. Investointiohjelmalla ohjataan palvelutoimittajia pitkäjänteiseen osaamisen ja toimintamallien kehittämiseen. Investointien kustannustehokkuus varmistetaan pitämällä yllä riittävää kilpailua markkinoilla.

Investointiohjelmaan toteuttamiskeskeisiä arvioidaan sekä hankekohtaisesti että toimintaympäristön muutosten perusteella. Hankkeiden toteutettavuutta varmistetaan ennakoivasti hoitamalla esimerkiksi luvituksiin liittyviä selvityksiä etupainotteisesti ennen varsinaisia investointipäätöksiä.

Investointien rahoitus varmistetaan osana yhtiön pitkän aikavälin talous- ja rahoitussuunnittelua sekä sääntelynäkymiä. Investointien kannattavuus perustuu kulloiseenkin ymmärrykseen yhtiön taloudellisesta valvonnasta ja toteutettavasta investoinnista. Investointiohjelmassa yksittäisten investointien kannattavuus voi vaihdella. Investointiohjelmalla varmistetaan yhtiön kestävä yritystalous ja kohtuullisen tuoton valvontamallin mukainen tuottopohja.

5 Verkon kunnonhallinta

Fingrid ylläpitää kantaverkkoa järjestelmällisesti ja koordinoitusti, verkon komponenttien erilaiset elinkaaret optimoiden. Kunnonhallinnan keskeisiä tehtäviä ovat:

1. Omaisuustiedon kerääminen ja ylläpito verkon komponenttien määrästä, iästä ja kunnosta sekä käyttöikäodotuksista.
2. Kunnossapidon mitoittaminen ottaen huomioon tavoiteltava käyttövarmuus sekä tavoiteltavat käyttöiät, valmistajien suositukset, viranomaismääräykset ja laitteistoista saadut käyttökokemukset.
3. Kunnossapidon tarkoituksenmukainen kohdistaminen perustuen komponenttien kuntoon ja niiden tärkeyteen siirtojärjestelmälle sekä turvallisuusnäkökohtiin.

26.4.2023

4. Komponenttien ja järjestelmien elinkaarien optimaalinen hallinta.
5. Verkko-osien kunnossapidon, perusparannus- ja uusimishankkeiden optimointi kokonaisuutena ja sovittaminen kantaverkon kehittämissuunnitelmaan.
6. Korjaus- ja varaosavalmiuden ylläpitäminen yllättäviä vikoja varten siten, että vältetään kohtuuttoman pitkät ja markkinavaikutuksiltaan suuret keskeytykset.

Fingrid mittaa kunnonhallinnan tuloksellisuutta kansainvälisin vertailututkimuksin ja yhtiön sisäisin tehokkuus seurannan menetelmin.

6 Maankäyttö ja ympäristö

Uusien voimajohtojen suunnittelussa hyödynnetään ensisijaisesti nykyisiä johtokäytäviä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti ja toisaalta vältetään asutuksen välitöntä läheisyyttä.

Fingrid osallistuu ja vaikuttaa aktiivisesti maankäytön sekä kantaverkon läheisyydessä tapahtuvaan yhdyskuntasuunnitteluun ja -rakentamiseen antamalla eri kaavatasoja koskevia sekä turvallisuusohjeita ja rajoituksia sisältäviä lausuntoja.

Uusien voimajohtoalueiden käyttöoikeuksien lunastusmenettelyssä ensisijainen tavoite on saada etukäteen maanomistajien suostumus voimajohtoreitille. Yhtiö osallistuu lunastusmenettelyyn ja korvausperiaatteiden kehittämiseen. Sähköasema- ja muiden tarvittavien tonttien maanhankinnassa lähtökohtana ovat vapaaehtoiset kaupat.

Maankäyttö-, maisema- ja luontovaikutuksia lievennetään luontokohteet ja pohjavesialueet huomioon ottavan sijoittelu- ja reittisuunnittelun lisäksi muun muassa johtoalueiden raivaus- ja pylvästeknisillä ratkaisulla. Sähköturvallisuuden ohella erityistä huomiota suunnittelussa ja teknologiavalinnoissa kiinnitetään sähkö- ja magneettikenttien enimmäisarvoihin sekä meluhaittojen ja kemikaali- ja kasvihuonekaasujen päästöjen estämiseen. Käytöstä poistettavat materiaalit kierrätetään mahdollisimman kattavasti.

Suunnitteluprosessin sekä myöhemmin toteutuksen ja kunnossapidon aikainen viestintä ja vuorovaikutus maanomistajien ja muiden asianosaisten on avointa ja kattavaa.

7 Keskeiset hankintaperiaatteet

Verkon rakentamisessa ja kunnonhallinnassa keskeisiä ovat toimivat ja kilpailua ylläpitävät hankintamenettelyt sekä tehokkaat ja laadukkaat toimintatavat toteutuksessa yhdessä urakoitsijoiden ja muiden palvelutoimittajien kanssa. Toimintatavoillaan Fingrid pyrkii palvelutoimittajien ja laitevalmistajien kanssa pitkäaikaisiin yhteistyösuhteisiin, joiden myötä varmistetaan jatkuva kehitys ja ajantasainen teknologiaosaaminen.

Hankinnoissa Fingrid noudattaa erityisalojen hankintalakia. Investointi- ja kunnossapitotyöt kilpailutetaan. Hankintasopimukset tehdään kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjoajan kanssa. Valinnassa huomioidaan hinnan ja muiden rahalla mitattavien seikkojen ohella myös toimittajan toiminnan laatu sekä vastuullisuusnäkökohdat kuten turvallisuus, ympäristö ja sosiaalinen vastuu.

26.4.2023

Fingridin laatimissa hankinta-asiakirjoissa asetetaan teknistaloudelliset vaatimukset hankittaville järjestelmille ja komponenteille sekä taloudelliset, laadulliset ja osaamiseen liittyvät vaatimukset laitteiden ja palveluiden toimittajille. Vaatimukset asetetaan hankittavan kohteen elinkaariodotusten, toiminnallisten tarpeiden ja kriittisyyden mukaan. Palvelutoimittajille asetettavia vaatimuksia voidaan tasapuolisuutta vaarantamatta sovittaa työkohteiden vaativuustason mukaan, millä vahvistetaan pidemmällä aikavälillä hankintamarkkinan tarjontaa.

Investointi- ja hankintapäätöksissä noudatetaan yhtiössä voimassa olevia hyväksymismenettelyjä. Hankkeiden etenemisestä ja valmistumisesta sekä hankkeen pohjana olleiden investointikriteerien saavuttamisesta raportoidaan siitä päättäneelle taholle.

8 Valtuudet ja vastuut

Hallitus hyväksyy siirtokapasiteetin varmistamisen periaatteet. Hallituksen vuosittain hyväksymä strategia linjaa siirtokapasiteetin varmistamisen strategiset tavoitteet. Näkökulman tavoitteet ja toimintalinjaukset perustuvat yhtiön strategiaan ja hyväksytään johtoryhmässä.

Toimitusjohtaja vastaa johtoryhmän avustamana strategian ja toimintasuunnitelmien toimeenpanosta.

Siirtokapasiteetin varmistaminen -näkökulman johtaja vastaa näkökulman ohjausryhmän avustamana näkökulmaan liittyvien strategisten ja muutoin merkittävien hankkeiden ja projektien ohjauksesta, riskiympäristön arvioinnista, kustannus- ja tuottonäkymien arvioinnista, yhtiön verkko-omaisuuden arvon kehityksestä, innovaatioiden edistämisestä sekä viestinnästä ja sidosryhmätoiminnasta.

Toimintojen johtajat vastaavat sovittujen toimenpiteiden toteutuksesta.